

SIFFER Anikó

Reflexiók és gondolatok a tanártovábbképzés pilot programjáról a finnországi Tamperében

Indíttatás-ambíciók:

Azon szerencsés emberek közé tartozom, akik „jókor vannak jó helyen”.

Az Életpályamodell TÁMOP záró konferenciáján dr. Molnár György tanár úr invitálására jelentkeztem januárban erre a rendkívül hasznosnak és egyedülállónak ígérkező egyhetes tréningre. Mint frissen végzett angol tanár (Pannon MA) és szakvizsgázott mentorpedagógus (BME) óriási potenciális lehetőséget láttam ebben a szakmai képzésben, ami teljes mértékben beigazolódott a hét folyamán.

Előkészületek – szervezés:

Az első, alakuló összejövetelen Benedek professzor úr megnyerő prezentációi után nyilvánvalóvá vált számomra, hogy részt kell vennem ezen az úton nem törődve az anyagi és személyi konzekvenciákkal. Nagyon várva a második és egyben utolsó meetinget készültem egy bemutatkozó ppt-vel. Fotókat készítve városomról, finn testvérvárosunk kapcsolatairól-alpolgármester beszámolójától a veszprémi finn baráti körig- mindenki segített ebben.

A szervezőnkkal folyamatosan tartottam a kapcsolatot, segítőkészségét ezúton is megköszönöm. Kellően „felvértezve” személyi és tárgyi vonatkozásban, indultam a repülőtérré 2016. április 10-én.

A Tabulán keresztül és személyesen a két koordinátorral e-mailben tartottam a kapcsolatot. Feltöltöttem a személyes fejlődési tervemet, bekapcsolódtam a bemutatkozó oldalra.

A rendszeres kapcsolattartásnak köszönhetően láttam a programhét pedagógiai célját, kutatási területeit, kitűztem magamnak a saját egyéni orientációkat. A PSP-ben részletesen ismertetni kellett a pedagógiai háttér, tanítási gyakorlat eddigi tapasztalatait, erősségeket, gyengeségeimet, SNI, BTM-es tanulókkal való foglalkozás sikereit, a megcélzott fejlesztési területeket, melyekre a hét folyamán koncentrálni szeretnék.

Köszönet Siskonak és Jirinek, akik számtalan lényeges információval elláttak, így már mint „jó ismerősök” találkozhattunk az első napon.

A tréning szakmai és tárgyi háttere, tartalma:

Az első nap természetesen mindketten bemutatták a finn iskolarendszert a kivetítő segítségével, ami a Tabulán is elérhető volt, mint száraz tény, de ők állandóan kérdés-feleletekkel segítették ennek” befogadását”. Izgalmas terület náluk és szerény véleményem

szerint a rendszer nyitja, lényege, csodája, a korai fejlesztés, a „day-care” és a „kindergarden”, ami az úgynevezett „pre-school education” legnagyobb érdeme!!!!!!

A bemutatott modellen minden későbbi oktatási forma erre a segítő- támogató-„*special needs*”-t kielégítő fejlesztésre épül. Itt nem az iskolára előkészítés, nem tantárgyi felkészítés folyik, hanem a készségek- képességek fejlesztése, *felzárkóztatás, egyéni fejlesztés*. Ez lesz a kulcsa a későbbi alapképzésnek is. Jiri, aki ennek a szakterületnek az ismerője, tájékoztatott bennünket ennek az individuális szemléletnek az előnyeiről.

Én, aki gyógypedagógus-logopédus tanárként tíz évig dolgoztam ezen a területen, nagyon jól látom, hogy itt minden szinten a *bizalom –tolerancia - támogatás hármasságát* szem előtt tartva nevelnek és oktatnak. A BME-n közoktatás és rendszertan jegyzetben olvasott „modern iskola” víziója tűnik a képbe, amit azóta is vallok: Hatékonyság - Eredményesség - Méltányosság. Az ún. Health Care System szakemberei kora gyermekkorban észreveszik és támogató segítséget nyújtanak a gyermek bármilyen hátrányos intellektuális vagy szervi fejlődéséhez. Érdekes volt számomra az a tény, hogy ez a *pre-educational szakasz* nem kötelező, de a legtöbb szülő kihasználja, valamint az az ellentmondás, hogy ez a szakasz fizetős, míg a következők- *primary- secondary- vocational ingyenes*, beleértve a tankönyvellátást, a menzai étkeztetést. (valahol nálunk is ez kezd beindulni az általános iskolában.) Meglepett az a tény is, hogy mennyire átfogó a TAMK által támogatott képzés a kindergarden -től a vocational szakaszig a tanárképzés felőleli ezeket a területeket.

Ez is lehet a „csoda”-modell másik elem, hogy a képzés egy kampuszon belül van, mindegy, hogy óvodapedagógus, vagy középiskolai tanár lesz a hallgató- tanárjelölt, mentorálás tekintetében *egységes a tanárképzés*.

A hétfői napon még betekintést nyerhettünk a 7. életévtől induló basic education rendszerébe is. 1970-es évektől kezdve alakult ki az a comprehensive modell, ami után választhatnak a tanulók grammar- vagy ún. civic school-ban tanulnak tovább. A tankötelezettség (hasonlóan, mint nálunk) 16. életév-ig, azaz 9 évig tart.

A talán harmadik, kifejezetten egyedülálló „csoda” része, hogy a tanulók a hosszabb *szünetben, ebédelnek együtt*, dotáltan minimális költséggel a középiskolában és az egyetemen is. Így a fizikai, szellemi teljesítményük nő, hisz egészséges ételek, italok kínálatával hozzászoktatják őket a rendszeres táplálkozáshoz. (Tej, gyümölcs, zöldségek, szénhidrátszegény, de rostokban gazdag ételek, italok) A szünetekben kint tartózkodnak, számukra ez nem jelent akadályt, csak öltözet kérdése.

A negyedik különbség és észrevételem arra irányul, hogy a *csoporthoz nagysága* és a tanári asszisztensek száma mennyivel alacsonyabb, mint a magyar rendszerben. Az óvodai előkészítő nevelésben minden 4., az alsó tagozaton 7. tanulóra jut 1 nevelő, illetve igény szerint 1 asszisztens. A felsőbb osztályokban 12-re nő ez a szám.

Figyelemre méltó az a tény is, hogy a *basic szinten 4-6 órája* lehet egy tanulónak naponta.

Minden nevelőnek és tanárnak ebben a rendszerben az *óvónőtől az egyetemi tanárig MA* diplomával kell rendelkeznie. Az idegen nyelv elsajátítása a 3. évfolyamtól kezdődik és az 5. – től a 2. nyelvvel folytatódik. Az iskolalátogatás alkalmával tapasztalhattuk a *multi-lingual* környezet előnyeit, hisz a folyosókon szaktantermekben, ebédlőben, az ún. *”tanulási környezet kitérítése”* volt érzékelhető. Az ajtókon, falakon, belépőkben legalább három nyelvi kultúrával találkozunk a tanuló, így hamar hozzászokik az alapvető kommunikációs panelek megértéséhez, s alkalmazásához. A vizuális inger „befogadó” hatására még az igeragozási táblázatok, autentikus szlogenek, plakátok is elérnek az ún. „ingerküszöböt”, mely drill szerűen, többször látva, előbb- utóbb rögzül. (Ez is egy kihívási terület lenne nálunk, kíváncsi lennék a hatásra mindkét oldalról) Kérdések özöne: Ki tegye meg az első lépéseket? Minek az a sok hirdetőtábla? Hogy rögzítsük? Lepotyog a vakolat????(mai forrongó pedagógus mozgalom ezért le is fejezne, plusz munkát még – nem jó ötlet.) Sisko utalt arra is, mint az már ismert volt, nincs szinkronizálás a finn filmekben, ezért is jobb az aktív szókincsük.

Megtudtuk a hétfői első előadáson még azt is, hogy most a napokban készül az új National Curriculum, melyet most vitatnak meg minden képzőhelyen, egyetemeken.

A finn modell negyedik, talán nem elhanyagolható titka: *„no ranking”*- azaz nincs se iskolák közötti, se tanulócsoporthoz közöti rangsorolás, ún. versenyeztetés. Az oktatás irányítói teljes bizalmat szavaznak a közoktatás és felsőoktatás képviselőinek, s ez a bizalom-TRUST- mutatkozik meg az alsóbb szinteken, a tanár- diák, tanár-szülő vagy a diák-diák kapcsolatokban is.

„Less testing, more teaching!! - a jelszó errefelé. Másik idézet a nemzeti alaptantervükből:

”All children must be equal.”- ezt vallják és eszerint tevékenykednek, ami nemcsak az oktatás területén jellemző. A gondolkodásukba, világlátásukba ez a filozófia mélyen beépült.

Az **ÉRTÉKELÉS** nálunk nagyon fontos pedagógiai stratégia: ezért nincs 5. évfolyamig érdemjegy, csak szöveges értékelés.(lásd. kísérlet nálunk – kudarcba fulladt)

Amennyiben egy tanuló mégsem tudja elsajátítani az anyagot plusz egy évet kap és két tanári segítséget. A képzés utolsó évében kap a tanuló a pályorientációt segítő egy *counselor-t*, pedagógiai tanácsadót. Jiri előadása alapján a pályaválasztásból kimaradók, leszakadók aránya 5% körül van.(OECD 2020-ra 10% alá javasol)

Érdekes terület a **SZÁMONKÉRÉS** helyzete. Mint kiderült (a PISA is csak írásbelit kér), itt nem jellemző a szóbeli számonkérés semmilyen szinten, még „final exam”/ érettség / Matura/ vizsgán sem. Az új, most készülő Nemzeti Alaptantervükbe most szándékozzák beépíteni.

A kérdés felmerül: nincs tesztelés, kevés szóbeli számonkérés, akkor a PISA miért olyan sikeres? Ha a pedagógiai folyamat végén nincs értékelés, hogy tudom mérni a teljesítményt?

Nálunk a *mérés-értékelés* egy pedagógiai állomás és elengedhetetlen egymás nélkül.

A szakképzés területéről megtudtuk, hogy három szakma közül választhatnak a belépők. A felvételin nincs speciális vizsga, csak elbeszélgetés, illetve a jegyek döntenek. Jiri beszélt a felnőttképzésről, ahol a szakma együttműködve a képző hellyel Kompetenciaalapú Bizonyítványt állít ki, amelyben az elvárható készségek legalább 80%-át teljesíteni kell a végzettséghez. A szakképzés 20%-át adják a felnőttképzés helyei. Vannak ösztöndíjak is.

Jiri délutáni előadása Phenomenon Based Learning módszer, mely a tantárgyakat helyettesítő tematikus óra. Nálunk a projekt módszer a megfelelője. Tulajdonképpen tudás transzfer kreatív, innovatív és team- work formában. Használja az IT, alternatív, multi kultúrák elemeit, mely hitvallása: a világot nem tantárgyak keretében láttatja, s a kritikus gondolkodás szemléletét igényli. Nem a passzív befogadást, hanem a problémamegoldó gondolkodást részesíti előnybe. Kiviszi a tanulókat az iskolai kereteken kívül, autentikus, való környezetbe helyezi az elsajátítandó tananyagot. Ez egy ún. szellemi utazás a kutatás, motiváció, kollaboratív gondolkodás irányába, amelyet nehezen tudunk értékelni, hisz ennek a haszna később jelentkezik a pedagógiai folyamatban. a koncepció – akárcsak nálunk – a projekt szemlélet, a reflektív gondolkodás, a praktikus intelligencia , interdiszciplináris attitűd fejlesztése és elsajátítása. Ezen oktatási kísérlet a bevándorlók oktatása és az integráció elősegítése területén is kamatoztatható Jiri szerint.

Sisko előadásában a tanulóközpontú oktatás előnyeit ismerhettük meg, ahol a célok tisztázása, a tanítási képességek fejlesztése, a hatékonyság növelése, integrált oktatási módok alkalmazása a tanulási környezet kulcsa. Tőle nagyon sok jó ötletet kaptunk a brain-storming területén. Minden alkalmazást kipróbáltunk, csoportmunkában tanultunk és prezentáltunk.

A gyakorló iskolában tett látogatásunk meggyőzött engem arról, hogy ezek nemcsak jelszavak és módszertani szófelhők, melyek elméletben hangzatosak, ezek a napi gyakorlat részei.

Jiri külön előadása a speciális nevelést igénylő tanulókról és eredményeikről nagyon hasznos volt, mely ismeretanyagot azonnal ellenőrizt és értékelt a kahoot.it alkalmazással.

Csütörtökön az oktatási bizottság és a TAMK vezetősége részéről két intézetigazgató előadó tartott beszámolót munkájuk sarkalatos elemeiről, az oktatási rendszerük sikereiről.

Az értékelés, evaluáció folyamata zajlott az utolsó napon, melyet interview és teszt segítségével, valamint a követelmények megbeszélése zárt.

Sikeresek tartom a tréning minden óráját, napját, melyet ezúton is hálásan köszönök a szervező kollégáknak, vezetőségnek. A négy féléves képzés során tapasztalt precizitást feltételeztem eme pilot programra való jelentkezésemkor és ebbe nem csalódtam.

Thank you soooooooooooooo much!!!!

A bemutatkozó PPT elemei:

Vocational School of Economics in Veszprém *Anike Siffer*

- ▶ Career prospect:
- ▶ Teaching students with special needs
- ▶ Enjoyable teaching environments in German & English
- ▶ Tourist guide
- ▶ Mentoring work
- ▶ CALL
- ▶ Personality:
- ▶ LLL
- ▶ 3 C
- ▶ Swimming, biking, nature
- ▶ Travelling
- ▶ Motivation all over
- ▶ My favorite quotation :
from E.S. Hopper

I SLEPT, and dreamed that life was beauty;
I woke, and found that life was duty